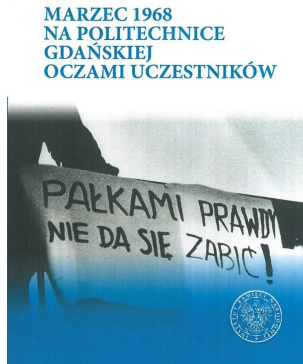

Instytut Pamięci Narodowej

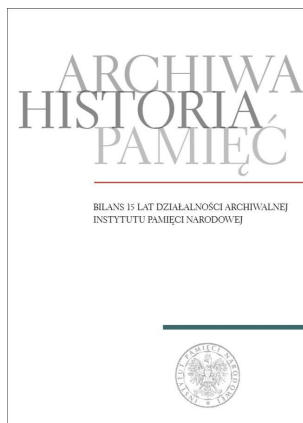
<http://ipn.gov.pl/pl/publikacje/zapowiedzi-wydawnicze-i/36739,Zapowiedzi-wydawnicze-IPN.html>
2018-08-17, 13:26

Marzec 1968 na Politechnice Gdańskiej oczami uczestników red. Katarzyna Konieczka, Gdańsk - Warszawa 2018, 256 s.+ 16 stron wkładki zdjęciowej, ISBN: 978-83-8098-404-2

W październiku 1956 roku Politechnika Gdańska stała się centrum poruszenia społeczno-politycznego w Trójmieście. Dwanaście lat później, podczas tzw. wydarzeń marcowych 1968 roku, było podobnie. To właśnie jej studenci zaprotestowali jako pierwsi.

Niniejsza publikacja została przygotowana przez uczestników tamtych wydarzeń, ówczesnych studentów Politechniki. W unikalnej formie swoistego panelu dyskusyjnego autorzy przedstawiają w niej przebieg protestów, sytuację na uczelni, zachowania i postawy kadry naukowej, a także represje zastosowane wobec nich przez władze Politechniki, wymiar sprawiedliwości i aparat bezpieczeństwa. Czynią to na podstawie własnych wspomnień, nierzadko posiłkując się dokumentami źródłowymi. Starają się również przedstawić własną ocenę protestów.

Jerzy Bednarek, Rafał Leśkiewicz, Paweł Perzyna, *Archiwa - Historia - Pamięć. Bilans 15 lat działalności archiwalnej Instytutu Pamięci Narodowej*, Łódź - Warszawa 2018, 528 s., Biblioteka Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi, t. XLVII, ISBN: 978-83-8098-433-2

Oddawany w ręce Czytelników tom pokonferencyjny jest odzwierciedleniem aspiracji naukowych archiwistów zatrudnionych w Instytucie Pamięci Narodowej, ale przede wszystkim stanowi świadectwo ich dorobku i stałego dążenia do merytorycznego rozwoju. Szeroki zakres zagadnień poruszonych w niniejszej publikacji dowodzi, że istnieje potrzeba organizowania kolejnych spotkań naukowych, w których trakcie będzie prezentowana pogłębiona i przemyślana wiedza o działalności i zasobie Archiwum IPN.

Część pierwsza publikacji koncentruje się na funkcjach prawno-administracyjnych związanych z prowadzeniem postępowań dowodowych, gromadzeniem i udostępnianiem akt różnym kategoriom użytkowników, wyszukiwaniem archiwaliów oraz zarządzaniem archiwum Instytutu.

Druga część publikacji została poświęcona rozważaniom metodycznym z zakresu gromadzenia, reprografii, konserwacji oraz opracowywania archiwaliów, a także problematyce komputeryzacji i zastosowania nowych technologii w zarządzaniu archiwum IPN.

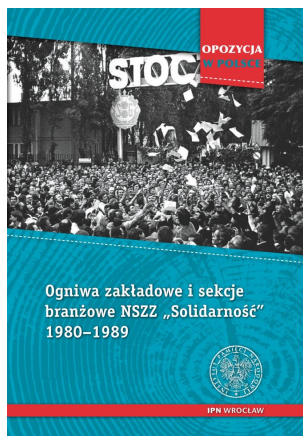
W części trzeciej zaprezentowano przykłady realizacji przez Archiwum IPN funkcji kulturowej, ze szczególnym uwzględnieniem jego zaangażowania na polu edukacyjnym i naukowym.

W ostatnim dziale znalazły się artykuły prezentujące wyniki prowadzonych przez pracowników IPN badań archiwoznawczych, koncentrujących się na dziejach i stanie zachowania archiwaliów oraz ich wykorzystaniu do badań naukowych i śledztw historycznych.

Jan Olszek, *Podziemne dziennikarstwo. Funkcjonowanie głównych pism informacyjnych podziemnej „Solidarności” w Warszawie w latach 1981–1989*, Warszawa 2018, 792 s + 8 s. wkładka, ISBN: 978-83-8098-396-0

Książka pokazuje historię siedmiu podziemnych pism informacyjno-publicystycznych wychodzących w Warszawie w latach 1981–1989: „CDN – Głosu Wolnego Robotnika”, „KOS-a”, „Przeglądu Wiadomości Agencyjnych”, „Tygodnika Mazowsze”, „Tygodnika Wojennego”, „Wiadomości” i „Woli”. Autor ich dzieje analizuje z różnych perspektyw; opisuje funkcjonowanie podziemnych redakcji, konspiracyjne systemy druku i kolportażu, politykę informacyjną poszczególnych pism, prowadzone na ich łamach dyskusje publicystyczne, działania aparatu bezpieczeństwa skierowane przeciwko ich twórcom oraz środowisko podziemnych dziennikarzy, drukarzy, kolporterów i ich współpracowników. Atutem pracy jest szerokie wykorzystanie dorobku innych nauk humanistycznych i społecznych (m.in. socjologii i medioznawstwa) oraz uwzględnienie w analizach stosowanych w nich kategorii. Dzieje opisywanych w książce środowisk osadzone są na tle historii niezależnego ruchu wydawniczego w PRL oraz dawniejszych tradycji wydawania konspiracyjnej prasy, a także zjawiska samizdatu w innych państwach bloku sowieckiego.

Ogniwa zakładowe i sekcje branżowe NSZZ „Solidarność” 1980–1989, red. Łukasz Sołtysik i Grzegorz Waligóra, Wrocław-Warszawa 2018, 400 s., ISBN: 978-83-8098-395-3

Masowe protesty robotnicze latem 1980 r. oraz powstanie i działalność NSZZ „Solidarność” w latach 1980–1981 od samego początku budziły duże zainteresowanie badaczy różnych dyscyplin, dziennikarzy oraz polityków. Nie ulega wątpliwości, że powstanie niezależnego od komunistycznych władz związku zawodowego i zapoczątkowanie przez niego ruchu odnowy były wyjątkowym zjawiskiem społecznym i politycznym, które chętnie poddawano opisowi i analizie. Na tym tle zainteresowanie badaczy historią zakładowych struktur „Solidarności” wciąż wydaje się niewystarczające, a przecież to w zakładach pracy narodziła się „Solidarność” i z nich wywodzili się związkowi liderzy. Sprawne struktury zakładowe decydowały o powodzeniu strajków oraz innych form protestu. Ponadto właśnie tam znajdował się pierwszy stopień związkowej demokracji. W stanie wojennym tworzone podstawowe ogniwa oporu społecznego tajne/tymczasowe komisje zakładowe, a od końca 1986 r. następowała stopniowa odbudowa jawnych komórek NSZZ „Solidarność”.

W publikacji zaprezentowano, na podstawie zróżnicowanej bazy źródłowej, obszernie i szczegółowe wyniki badań dotyczące historii ogniw związku w latach 1980–1989 w Hucie „Mała Panew” w Ozimku, Zakładach Przemysłu Cementowo-Wapienniczego „Górażdże” w Choruli, Zakładach Urzędzeń Przemysłowych w Nysie, Wielkopolskich Zakładach Teleelektronicznych „Telkom-Teletra” w Poznaniu, w latach 1980–1981 w Hucie im. Marcelego Nowotki w Ostrowcu Świętokrzyskim, sekcji branżowych (1980–1981) Krajowej Sekcji Kolejarzy, Krajowej Sekcji Górnictwa, Pracowników Wymiaru Sprawiedliwości i prób tworzenia związku zawodowego w MSW. W kolejnych artykułach omówiono węższe aspekty aktywności ogniw zakładowych, tj. ewolucję relacji zakładowej „Solidarności” w PP „Żegluga Mazurska” w Giżycku z MKZ/ZR Pojezierze w Suwałkach; mechanizmy działania lubelskiej SB wobec członków „Solidarności” UMCS; rolę i znaczenie prasy niezależnej w Gorzowie Wielkopolskim na przykładzie pisma „Solidarność Stilonowska” oraz historię warszawskiego pisma podziemnego „CDN. Głos Wolnego Robotnika”.

Michał Siedziako, *Bez wyboru. Głosowania do Sejmu PRL (1952-1989)*, Warszawa 2018, 408 s. + 32 s. kolorowa wkładka, ISBN 978-83-8098-429-5

Rządy komunistów w Polsce nigdy nie opierały się na demokratycznej legitymacji. W PRL regularnie przeprowadzano co prawda wybory sejmowe, ich wynik był jednak z góry przesądzony. Powszechne głosowania stanowiły element fasady maskującej rzeczywiste mechanizmy władzy, gdyż o podziale mandatów poselskich decydowały gremia kierownicze PZPR.

Książka stanowi wielopłaszczyznową analizę kolejnych wyborów do Sejmu PRL. Autor, wychodząc od charakterystyki systemów wyborczych Związku Radzieckiego i państw strefy radzieckiej dominacji w Europie, charakteryzuje zarówno ich oficjalny wymiar (przepisy prawa, propagandę, rytuały wyborcze), jak i to, co kryło się za wspomnianą fasadą: nieformalne praktyki, manipulacje i fałszerstwa, zakulisową rywalizację i działania aparatu represji. Opisuje kolejne kampanie wyborcze w PRL, społeczną percepcję peerelowskich głosowań, różnego rodzaju formy oporu oraz działania opozycji antykomunistycznej związane z wyborami.